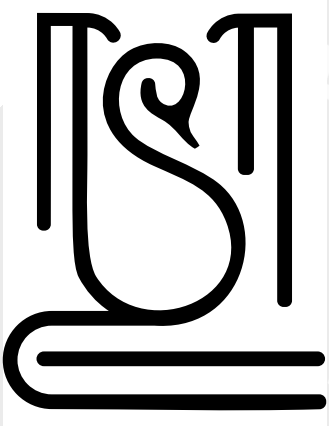

LEBĂDA
NEAGRĂ
the publishing house

blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră

Perikles Monioudis
Frederick

Copyright notice:

© 2016 dtv Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG, Munich/Germany

© for the Romanian edition: 2025 Editura Lebăda Neagră, Iași/România

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea literară din care fac parte: Ministerul Federal al Afacerilor Europene și Internaționale din Republica Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, Fundația Culturală Elvețiană Pro Helvetia, Forumul Austriac pentru Traducere Literară, din împuternicirea Ministerului Federal pentru Locuire, Artă, Cultură, Media și Sport al Republicii Austria, Goethe-Institut, Fundația S. Fischer, Agenția Slovenă de Carte, Ministerul Culturii și Mediei din Republica Croația, Ministerul Afacerilor Externe, Mediului și Culturii din Principatul Liechtenstein, Fundația Culturală Liechtenstein, Ministerul Economiei, Culturii și Inovației din Republica Albania, Ministerul Culturii din Republica Serbia, Ministerul Culturii din România, Ministerul Culturii și Mediei din Muntenegru, Târgul de Carte de la Leipzig, Ministerul Culturii și Turismului din Republica Macedonia de Nord și Ministerul Culturii din Republica Bulgaria.

Sursă foto autor: dtv Verlagsgesellschaft mbH & Co. KG, Munich/Germany
Credit foto autor: © Marvin Zilm
Credit foto copertă: © edwardolive/Shutterstock.com

© 2025 by Editura Lebăda Neagră
pentru prezenta ediție în limba română

Această carte este protejată de legile copyrightului. Reproducerea, multiplicarea, punerea la dispoziția publică, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea deținătorului copyrightului constituie încălcări legislative cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legile în vigoare.

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră
Iași, Str. Plopii fără Soț, nr. 45, 700273

Perikles
Monioudis

Frederick

Roman

Traducere din limba germană
de Andrei Anastasescu

Lebăda Neagră
Iași, 2025

Lebăda Neagră

Editura Lebăda Neagră

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MONIOUDIS, PERIKLES

Frederick: roman / Perikles Monioudis; trad. din lb. germană de Andrei Anastasescu. - Iași: Lebăda Neagră, 2025

ISBN 978-630-330-131-0

I. Anastasescu, Andrei (trad.)

821.112.2

Pentru fiul meu cel mic, Thomas,
cel mai mare dansator

Editura Lebăda Neagră
Editura Lebăda Neagră

Editura Lebăda Neagră

Mr. Bojangles, dance, dance.
Jerry Jeff Walker

I, too, sing America.
Langston Hughes

Editura Lebăda Neagră

Editura Lebăda Neagră

Aceasta este povestea unui om, a unui artist, Frederick, care a crezut că-mi poate rezista și pe care l-am lăsat destul timp să creadă asta – nu-i așa, Frederick? E o poveste frumoasă, o poveste bună. Vă doresc să vă bucurați de ea!

Un prieten devotat,
la Waldorf Astoria, New York

1

I se ceruse să se așeze în spate de tot, unde erau scaunele pliante, iar băiatul se conformase și, de acolo, privea țintă la scenă. Frederick se prefăcea că toate astea îl lasă rece – așteptarea însuflețită a publicului înaintea fiecărui număr, ovațiile pentru doamnele semidezbrăcate, înseși doamnele semidezbrăcate, insultele aduse perechii de dansatori mai în vârstă, comentariile deocheate ale directorului, care, impresar până-n măduva oaselor, se încăpățâna să anunțe singur numerele, prilej, de fiecare dată, să vorbească numaidecât despre sine. Oamenii din sala întunecoasă jubilau furtunos la vederea vulgarelor lui gesturi – spre deosebire de Frederick, care nici nu clipea.

Lebăda Neagră

Nu voia ca, în felul acesta, să pară, de pildă, mai matur; oricum nu se sinchisea nimeni de acest băiețel, în costumul său din tweed deformat. Pe Frederick nu-l interesa decât sora lui, Adele, cu doi ani și jumătate mai mare decât el și care, de-atâta râs, abia se mai ținea pe scaunul pliant de alături; pe obraji îi curgeau lacrimi de extaz.

El nu voia sub nicio formă să se comporte ca sora lui, nici măcar aici și acum, când asista pentru prima oară, constrâns de împrejurări, la un spectacol de varietăți. Instinctul de copil – o mândrie care-i încolțea în suflet – îl făceau să ia distanță de ce se petrecea în față, de burlacii din primul rând, cu gurile lor rânjite, de doamnele mai în vârstă, așezate la măsuțele ce le fuseseră rezervate, măsuțe prevăzute cu telefoane.

Deși nu auzea țârâitul în mijlocul vacarmului din sală, Frederick observă că aparatele învelite cu damasc roșu recepționau neîntrerupt apeluri; unele aveau chiar un beculeț galben, care pâlpâia când se declanșa soneria. Doamnele în vârstă își roteau ochii prin sală, cu receptorul lipit de ureche; Frederick le urmărea privirea; cei care sunaseră își fluturau scurt, din încheietură, batista, cu receptorul la ureche. Doamnele își fluturau și ele mâna în semn de răspuns sau puneau receptorul în furcă sau făceau ambele gesturi deodată – nu înțelegea prea bine ce se întâmplă.

Lui Frederick nu i se părea jenant decât că Adele se strica de râs pe scaunul de alături; râsul ei îl înfuria, făcându-l să se simtă trădat. În exuberanța ei copilărească,

Lebăda Neagră

nu se deosebea câtuși de puțin de ceilalți spectatori. Tocmai din pricina asta, voia s-o pună la punct – chiar dacă știa că fata nu acceptă niciun fel de mustrări, darămite din partea fratelui mai mic.

Frederick arbora în continuare un aer detașat, fără să-și trădeze defel aversiunea crescândă, nici măcar atunci când văzu plutind un surâs pe fața mamei lui, care ședea lângă Adele și nu voia nici acum să-și dea jos pălăria. Nu era treaba lui. Cel puțin așa voia Frederick să creadă. Încerca să se convingă pe sine că mama lui dibuise înșelătoria la care asistau și că, de aceea, nici prin gând nu-i trecea să i se adreseze paiației de director pentru a-i cere părerea despre Adele sau despre el însuși; dar tocmai asta era intenția lui Ann.

În sală se făcu liniște, Frederick privi spre scenă, unde, acum că perechea mai în vârstă ieșise, un dansator bătrân se pregătea să-și execute numărul. De la primele piruete însă, spectatorii îl luară în tărbacă, îi adresară insulte vulgare, nu după mult timp aruncară în direcția lui cu monede, la care el se înclină, păstrându-și calmul, apoi ieși fără să mai stea pe gânduri. Băiatul, pe care-l supăra fumul de țigară din sală, avu impresia că dansatorul îl privise pe el înainte să-și facă plecăciunea. Îl îngrijorau atât faptul că nu știa sigur dacă plecăciunea îl vizase într-adevăr pe el, cât și stânjeneala pe care o simțea. De ce i-ar fi făcut cineva o plecăciune lui Frederick?

Dansatorul bătrân, un ins aproape chel, uscățiv, într-un frac deformat, parcă-i și zâmbise înainte de a părăsi scena.

Lebăda Neagră

Asta fu cel puțin senzația băiatului, *nu-i așa, Frederick?* Încă nu știa, pesemne, că într-adevăr fusese vizat, vizat personal, dar presimțea, fără doar și poate, ce avea să i se tragă de la bătrânul acesta – o nenorocire viitoare, un final de groază? Cu toate că el, Frederick, se găsea la început de drum și nu avea decât vaga impresie că dansatorul prăpădit îi pregătise ceva, ceva măreț, ceva imens; *ce-o să fie, Frederick?*

Ce se petrecea aici nu mai avea nicio legătură cu cercul de prietene unde Adele și Frederick, îmbrăcați în costume multicolore, dansau și băteau stepul la nevoie, nici cu mica sală de bal de la Alvienne Master School of the Theater and Academy of Cultural Arts, școala de dans la care, zilnic, de dimineața până seara, studiau pași, exersau salturi în fața marilor oglinzi, prezentau din când în când numere scurte, împreună cu ceilalți elevi, mult mai mari – doi frați, cum nu se poate mai diferiți unul de altul. Adele nu rata nicio astfel de ocazie, în timp ce fratele ei vădea încă de timpuriu o distanță față de lume – cel puțin de lumea surorii lui. Când dansau, ofereau o imagine ciudată – băiatul, cu un cap mai mic de înălțime, chiar și când purta joben, și sora lui, care cocheta cu oglinda încă de pe-atunci și care-i era superioară nu numai datorită acestor diferențe: focul ei lăuntric părea să ardă mai intens.

Ann le cerea celor doi copii să exerseze necontenit, căci voia să renunțe cât de curând la sumele trimise de soțul ei, Fritz, din îndepărtata Omaha, dar, în lumina

acestui plan, părea – asemenea lui Fritz, căruia, de altfel, îi plăcea alcoolul – să-și pună speranțele în Adele. Frederick făcea și el eforturi pentru ca el și Adele să fie acceptați ca pereche de dansatori și, tocmai, ca atracție. Ann nu-și închipuia că Frederick avea s-o depășească, în scurt timp, pe sora lui exuberantă, însă ușor de distras, și că, mai târziu, avea să lase mult în urmă pe oricine altcineva din acest domeniu. Cine poate să prevadă așa ceva? Cine poate să spună ce va fi? Cine-l va îngriji pe băiat, apoi pe bărbatul tânăr, în așa fel încât dansatorul de succes să se maturizeze, să atingă cu-adevărat perfecțiunea? *Vorbește, Frederick!*

Ann îi netezi gulerul sacoului de tweed. Frederick se ridică în picioare și o ciupi de umăr pe sora lui; ieșiră toți trei din sală, pe ușa din spate, și, odată ajunși pe coridorul vopsit în negru, unde aerul era sufocant, urmară micile săgeți de alamă ce arătau spre zona unde se schimbau actorii. De pe coridor, intrară într-o încăpere întunecoasă, împărțită prin draperii în mai multe cabine. Acestea erau prevăzute cu oglinzi rotunde și cu șifoniere.

Aici nu se mai simțea nimic din forfota sălii. Ca și cum ar fi fost cuprinși cu toții de-o mare oboseală, artiștii stăteau degeaba, fumau, se îmbrăcau pe îndelete în hainele lor de oraș, cu spatele – gol – întors la showbiz sau la ce luau ei ori publicul drept showbiz. Ann întrebă un bărbat mic de statură dacă poate vorbi cu directorul, iar acesta o chemă în biroul lui. Copiii însă, ceru el, trebuie să aștepte afară. Ann insistă s-o ia cu ea măcar pe Adele.

Își aținti ochii asupra lui Frederick, îi netezi iar gulerul sacoului și-i dădu de înțeles să se așeze într-o cabină goală.

Becurile fără abajur de la oglindă îl orbeau. Refuza să-și închipuie ce-ar fi însemnat să se întoarcă în acest loc insuportabil, ba chiar să se întoarcă regulat. Rămas singur, se așeză pe scaunul de lemn și dădu filele caietului-program. Îl deprimau artiștii ale căror portrete figurau acolo sub formă de schițe în creion. *Dacă numele tău nu este cap de afiș nici măcar într-un astfel de varieteu, la ce bun să mai urci pe scenă? Nu-i așa, Frederick? Sau erai prea mic să te scârbească situația asta?*

Portretele îl sufocau pe băiat, chiar dacă el n-avea pe-atunci decât o vagă bănuială despre ce înseamnă să fii sufocat și scârbit de ambițiile unora mai puțin înzestrați, ale unora care-și prezintă necontenit acest talent inferior în spectacole ridicole. Exista ceva mai agreabil decât să te uiți la diletanți cum eșuează? Da, să-i privești pe cei *talentați* în eșecul lor, care numai așa reprezintă un adevărat eșec. Să asiști la insuccesul complet al celor înzestrați, la tragedie, la tragedia lor – nimic mai grandios. *Să cultivi cu patimă un mare talent – până la capăt*.

Băiatul nu avuse ocazia până atunci să cunoască „lumea showbizului", cum se exprima Ann, darămite să se miște în interiorul ei, să-și măsoare propriile dorințe și speranțe, oricât de tainice îi apăreau lui însuși, după calapodul a ceea ce tocmai văzuse în sală – a ceea ce nu-i lipsea câtuși de puțin acum. Numerele nu produseseră

Lebăda Neagră

niciun efect durabil asupra lui; showbizul nu i se strecurase încă în micul, micul lui suflet.

Își propuse, privindu-și chipul în oglinda rotundă, să chibzuiască în liniște la întâmplările de pe scenă și din fața scenei – mai târziu, acasă, în mica locuință modestă în care se mutaseră după ce plecaseră din casa tatălui lor. Așa era Frederick. Îi plăcea să chibzuiască în liniște, iar pentru asta obișnuia să se încuie la el în cameră, cu toate că aici, în metropola care, deși nu-l înfricoșa, îl răscolea în clipe ca aceasta, nu mai avea o cameră a lui; aici trebuise să renunțe la privilegiul camerei proprii – privilegiu de la sine înțeles în casa părintească din Omaha, Nebraska.

Și totuși, lui Frederick îi plăcea cel mai mult să fie singur; după-amiaza, avea voie să meargă în parculețul din apropiere, de regulă pustiu; dacă tot trebuia să se afle printre oameni, măcar să fie *în fața* lor, dansând. Deseori, Frederick își era propriu-i public, unul ce-i drept furtunos, imens, iar atunci se privea pe sine cum sare, aleargă, bate stepul pe o potecă a parcului. Simțea cea mai mare bucurie din lume pe poteca asta scurtă, care nu-l întâmpina nici cu atracții turistice, nici cu vitrine luxoase, ci cu făgăduința că aici va fi doar el cu sine și că se va lăsa în voia gândurilor – care se învârteau în jurul dansului, al dansatorului care era, al marelui dansator capabil să electrizeze masele complet singur, fără sora lui.

Frederick nu avea mult mai mult decât poteca asta, parculețul și soarele ce-i ardea fața palidă și-l încingea